

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ ДЕМОКРАТСКОГ САВЕЗА-ДЕМОС

Број: 03-07-6-425/22
Сарајево, 06.03.2024. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	12

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског савеза-ДЕМОС за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорка испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијском извјештају, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Демократски савез-ДЕМОС прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, финансијски извјештај указује да је Демократски савез-ДЕМОС у 2021. години поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског савеза-ДЕМОС за 2021. годину.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Демократски савез-ДЕМОС се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	17.715,00	10,24
2.	Прилози физичких лица (3-а)	38.800,00	22,43
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	8.976,00	5,19
7.	Приходи из буџета (3-ф)	107.510,10	62,14
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-9)	173.001,10	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	173.001,10	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину Демократски савез-ДЕМОС је исказао расходе у укупном износу од 147.941,04 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Демократски савез-ДЕМОС. Скраћени назив странке: ДЕМОС.

Демократски савез-ДЕМОС је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци Рјешењем број: Рп-6/18 од 24.12.2018. године. Рјешењем број: Рп-6/18 од 09.06.2020. године поред назива странке, додаје се и скраћени назив који гласи ДЕМОС.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 109.

Лице овлашћено за заступање странке је Недељко Чубриловић, председник странке.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2021. годину је Маја Шепа.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, организациону структуру Демократског савеза-ДЕМОС чине:

- Главни одбор
- 7 градских одбора и
- 46 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Демократског савеза-ДЕМОС за 2021. годину, и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Главни одбор Бања Лука,
- Градски одбор Добој и
- Општински одбор Шамац.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Демократски савез-ДЕМОС у извјештајном периоду поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Обим ревизије финансијског извјештаја Демократског савеза-ДЕМОС обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед и контролу финансијских извјештаја Демократског савеза-ДЕМОС за 2019. годину и 2020. годину, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом и статутом за остваривање циљева политичке странке, да не прима забрањене прилоге, да пријављује све прилоге, без обзира на који начин их остварује, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није испоштовао препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Демократски савез-ДЕМОС није поступио у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Увидом у годишњи финансијски извјештај за 2021. годину утврђено је да је Демократски савез-ДЕМОС у 2021. години остварио расходе у износу од 147.941,04 КМ.

Програмом утрошка средстава за 2021. годину Демократски савез-ДЕМОС је планирао расходе у износу од 155.000,00 КМ.

---

¹ Финансијска средства из члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака, политичка странка може користити искључиво за остваривање циљева утврђеним својим програмом и статутом.

Увидом у програм утрошка средстава утврђено је да је странка планирала трошкове бруто плата запослених у износу од 40.000,00 КМ и трошкове закупнине пословних простора у износу од 45.000,00 КМ, док је прегледом финансијског извјештаја и пословних књига утврђено да су трошкови бруто плата запослених остварени у износу од 51.717,18 КМ, а трошкови закупнине пословних простора у износу од 54.555,00 КМ.

Демократски савез-ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове у износу од 18.091,27 КМ, које није планирао програмом утрошка средстава, и то: трошкове стручних публикација, часописа, дневних новина у износу од 30,00 КМ, трошкове гријања у износу од 470,80 КМ, трошкове књиговодствених услуга у износу од 3.600,00 КМ, трошкове рекламе и пропаганде у износу од 361,50 КМ, трошкове воде у износу од 1.372,56 КМ, трошкове пореза и других обавеза у износу од 2.818,40 КМ, трошкове горива и мазива у износу од 350,23 КМ, трошкове канцеларијског материјала у износу од 378,99 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 150,01 КМ, трошкове поштарине, интернет услуга у износу од 330,16 КМ, трошкове услуга у износу од 2.202,82 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 100,00 КМ, таксе, новчане казне и слично у износу од 1.550,00 КМ и остале трошкове пропаганде у износу од 4.375,80 КМ.

Демократски савез-ДЕМОС је средства у износу од 39.363,45 КМ утрошио мимо програма утрошка средстава чиме је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Демократски савез-ДЕМОС поступио је супротно одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у изводе са трансакционих рачуна утврђено је да је Градски одбор Зворник, у току 2021. године, на трансакциони рачун странке уплатио чланарину у износу од 15.300,00 КМ. Контролом достављене документације утврђено је да је Градски одбор Зворник средства по основу прикупљене чланарине у износу од 8.660,00 КМ уплатио на трансакциони рачун странке након протекла 10 дана од дана пријема готовинске уплате, чиме је прекршио одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Поред наведеног, утврђено је да странка није издавала потврде физичким лицима о примљеној чланарини, што је, такође, супротно одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

c) Демократски савез-ДЕМОС прекршио је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није водио правилне, потпуне и правовремене евиденције о приходима, расходима и обавезама, није поступао у складу са рачуноводственим прописима и принципима благајничког пословања и годишњи финансијски извјештај није попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Демократски савез-ДЕМОС није извршио редован попис имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање, односно исказивање имовине, обавеза, прихода и расхода политичке странке у 2021. години, а што је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Политичка странка је донијела интерни акт којим се уређују рачуноводствени поступци и финансијско извјештавање, те унутрашње контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава, међутим

увидом у пословне књиге и финансијску документацију утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није поступао у складу са својим Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

- Подаци о приходима и расходима које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину који је политичка странка доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине не одговарају подацима из Биланса успјеха за 2021. године.

Демократски савез-ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне приходе у износу од 173.001,10 КМ, док је у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. годину исказао укупне приходе у износу од 164.025,00 КМ. У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 147.941,04 КМ, а у пословним књигама и Билансу успјеха за 2021. године расходе у укупном износу од 138.965,00 КМ. Поред наведеног, утврђено је да је странка средства у износу од 8.976,00 КМ која по износу одговарају приходима по основу неновчаних донација евидентирала у ванбилансној евиденцији, на контима 8848-остала актива у ванбилансној евиденцији и 8948-остала пасива у ванбилансној евиденцији.

- (2) Политичка странка није водила благајничко пословање и није успоставила евиденције о готовинском промету путем благајне, те није пријавила тачан промет благајне у финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

Демократски савез-ДЕМОС је у годишњем извјештају за 2021. годину, на обрасцу 2.1 - *промет благајне* исказао промет благајне Главног одбора Бања Лука и то: почетно стање у износу 0,00 КМ, укупан промет улаза и излаза у износу од 15.300,00 КМ и стање на дан 31.12.2021. године у износу од 0,00 КМ.

Контролом извода са трансакционих рачуна странке утврђено је да је Градски одбор Зворник на трансакциони рачун странке уплатио готовинска средства у укупном износу од 15.300,00 КМ на име чланарине више физичких лица. Увидом у пословне књиге и аналитичку картицу благајне утврђено је да је странка промет благајне евидентирала на основу готовинских уплата Градског одбора Зворник на њен трансакциони рачун.

Демократски савез-ДЕМОС је, у току обављања ревизије, ревизорима предочио признанице као доказ о примљеним готовинским уплатама чланарине. Странка није предочила благајничку документацију као што су налози уплате и исплате у благајну и благајнички дневник, што упућује на чињеницу да странка није водила дневнике благајне, није сачинила налоге наплате за уплате чланарине физичких лица, које је примила путем благајне, а за уплате новчаних средстава из благајне на трансакциони рачун није сачинила налоге исплате из благајне.

Такође, увидом у достављене признанице о уплати готовине утврђено је да су физичка лица у 2021. години на име чланарине Градском одбору Зворник уплатила средства у износу од 15.310,00 КМ.

На основу наведеног, утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није водио благајну у складу са правилима и принципима благајничког пословања, те да је приход од чланарина у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказао у мањем износу за 10,00 КМ.

- (3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није успоставио потпуне и тачне евиденције о приходима странке, те исте није правилно исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе члана 13, 14, 18. и 19. Правилника.

Демократски савез-ДЕМОС је у годишњем финансијском извјештају исказао укупне приходе у износу од 173.001,10 КМ и то: чланарине у износу од 17.715,00 КМ, прилоге физичких лица у износу од 38.800,00 КМ, приходе од поклона у износу од 8.976,00 КМ и приходе из буџета у износу од 107.510,10 КМ.

- Увидом у достављене признанице о уплати чланарине у готовини, које је доставио Градски одбор Зворник и изводе са трансакционих рачуна Главног одбора утврђено је да приходи од чланарина износе 17.725,00 КМ што је за 10,00 КМ мање од износа прихода које је странка исказала у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама.

- У поступку ревизије финансијског извјештаја утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС није у својим пословним књигама евидентирао приходе по основу неновчаних донација у износу од 8.976,00 КМ.

Наиме, странка је у обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја исказала неновчану донацију од правног лица „L.T.G. Company“ д.о.о. Бања Лука по основу бесплатно уступљеног пословног простора у износу од 7.800,00 КМ² и неновчану донацију физичког лица Споменко Стојановић у износу од 1.176,00 КМ по основу његове уплате за накнаду за кориштење пословног простора у Фочи.

- У обрасцу 3-ф (приходи из буџета) странка није исказала тачне податке о приходима из буџета.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала приходе из буџета градова и општина: Бања Лука у износу од 28.239,90 КМ, Бијељина у износу од 33.661,89 КМ, Источно Ново Сарајево у износу од 1.440,00 КМ, Котор Варош у износу од 2.171,29 КМ и Шипово у износу од 1.308,29 КМ.

Контролом извода са трансакционог рачуна утврђено је да је странка примила средства из буџета ових градова и општина, како слиједи: Бања Лука 17.963,11 КМ, Бијељина 32.038,68 КМ, Источно Сарајево 1.440,00 КМ, Котор Варош 2.037,04 КМ и Шипово 1.442,54 КМ.

- Увидом у изводе са трансакционог рачуна и документацију коју је доставила Народна скупштина Републике Српске, утврђено је да су Демократском савезу-ДЕМОС уплаћена средства у износу од 5.500,00 КМ, која су из буџета издвојена за покриће трошкова рада посланика у Народној скупштини Републике Српске.

С обзиром да Демократски савез-ДЕМОС није учествовао на Општим изборима 2018. године и није имао освојене мандате, средства која су му из буџета исплаћена за покриће трошкова рада посланика у Клубу посланика ДЕМОС у Народној скупштини Републике Српске, представљају донације тих посланика, односно засупника, а не приход из буџета Града Бања Лука.

- Странка је као приход из буџета исказала поврат уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће политичких субјеката на Локалним изборима за 2020. годину у износу од 6.400,00 КМ. Странка је средства у износу од 6.400,00 КМ требала исказати као остали приход, а не као приход из буџета ФБиХ.

(4) Ревизијом финансијског извјештаја утврђено је да странка није успоставила потпуне и правовремене евиденције о својим расходима, односно није успоставила евиденције о

---

² Потврда правног лица „L.T.G. Company“ д.о.о. Бања Лука од 14.10.2021. године.

расходима по организационим одборима, те исте није на правилан начин исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 7. став (1), те члана 21. и 22. Правилника.

-У годишњем финансијском извјештају Демократски савез-ДЕМОС је исказао трошкове закупа пословних простора које су користили сљедећи одбори: ОО Чајнице у износу од 2.600,00 КМ, ОО Прњавор у износу од 3.351,44 КМ, ГО Градишка у износу од 5.759,47 КМ, ГО Добој у износу од 62,59 КМ и ГО Зворник у износу од 8.812,50 КМ.

Увидом у достављене уговоре о закупу утврђено је да су трошкови закупа пословног простора који је користио ОО Чајнице износили 2.400,00 КМ, ОО Прњавор 3.000,00 КМ, ГО Градишка 5.728,32 КМ, ГО Добој 68,28 КМ и ГО Зворник 8.312,50 КМ.

Увидом у аналитичке картице трошкова закупа, утврђено је да је странка за ОО Чајнице поред закупнине пословног простора за дванаест мјесеци 2021. године исказала и трошкове закупа за децембар 2020. године, чиме је трошкове закупа увећала за 200,00 КМ, а трошкове закупа пословног простора у Добоју је исказала у мањем износу за 5,69 КМ у односу на уговорену цијену закупнине.

Такође, увидом у рачун добављача ГП „Градип“ а.д. Прњавор, број 2021-Т004-53-000036 од 09.03.2021. године и пословне књиге, утврђено је да је странка као трошкове закупа пословног простора исказала и трошкове електричне енергије и утрошак воде у укупном износу од 351,44 КМ.

Исто тако, странка је као трошкове закупа пословног простора ГО Градишка исказала и трошкове електричне енергије у износу од 31,15 КМ, док је трошкове закупа пословног простора у фебруару за ГО Зворник у износу од 500,00 КМ два пута евидентирала и платила.

-Демократски савез-ДЕМОС није исказао трошкове закупа пословног простора које је користио ОО Соколац у износу од 2.400,00 КМ³, док је трошкове закупа пословног простора које је користио ОО Теслић⁴ у износу од 276,60 КМ, у пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају, исказао као трошкове пореза и других обавеза (конто 5550 - *Трошкови пореза на закуп*).

-Контролом комуналних услуга које је странка у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) за Главни одбор исказала у оквиру трошкова услуга, утврђено је да странка на конту 53202-*комуналне услуге-одвоз смећа* није евидентирала трошкове по рачуну за јануар 2021. године у износу од 13,92 КМ. Странка је на конту 53202 евидентирала комуналне услуге-одвоз смећа за период фебруар-децембар 2021. године у износу од 153,12 КМ, док је на конту 4320023-*обавезе према добављачу „Чистоћа“ а.д. Бања Лука* евидентирала рачуне за период јануар-децембар 2021. године у укупном износу од 167,04 КМ.

-Увидом у рачуне за телекомуникационе услуге за период јануар-децембар 2021. године утврђено је да су трошкови телекомуникационих услуга износили 617,30 КМ. Странка је трошкове за период јануар-јули 2021. године у износу од 356,54 КМ евидентирала на конту 53150-*трошкови телефона, интернета Главни одбор*, те исказала у обрасцу 4.1 као трошкове Главног одбора, док је рачуне за период август-децембар 2021. године у износу од 260,76 КМ исказала у обрасцу 4.1 Градског одбора Добој као трошкове птт услуга.

³ Уговор о закупу пословног простора са Општином Соколац од 27.12.2018. године и допис Општине Соколац број 02-400-241 од 22.09.2022. године.

⁴ Уговор о закупу пословног простора са Општином Теслић од 27.01.2021. године.

-Политичка странка није у пословним књигама евидентирала нити у финансијском извјештају исказала трошкове књиговодствених услуга за децембар 2021. године.

-Контролом трошкова ситног инвентара и ауто гума, утврђено је да је странка набавку столица по рачуну добављача „FEF Export-Import“ Сарајево у износу од 1.272,00 КМ директно прокњижила на терет трошкова, иако је набавку требала евидентирати на конто основних средстава. Поступајући на тај начин, политичка странка је пропустила да успостави евиденције о својим основним средствима.

-Демократски савез-ДЕМОС је у обрасцу 4.2 (трошкови пропаганде) исказао трошкове у износу од 4.340,70 КМ. Контролом рачуна утврђено је да је странка набавку билборда по основу кампање странке у периоду од 09.12.2020. године до 22.12.2020. године, евидентирала као трошак 2021. године. Без обзира што је добављач „Метромедиа“ Бања Лука рачун за билборде издао тек 26.01.2021. године, странка је трошкове требала укалкулисати у пословним књигама за 2020. годину.

-Политичка странка је рачун добављача „Зворник стан“ а.д. Зворник за утрошени гас за децембар 2020. године у износу од 67,76 КМ евидентирала као трошак 2021. године, док је пропустила евидентирати трошак утрошеног гаса по рачуну број 1885 од 30.04.2021. године у износу од 61,90 КМ и камату за јануар и фебруар 2021. године у износу од 0,81 КМ.

-Демократски савез-ДЕМОС је у обрасцу 4.1 Градског одбора Добој исказао трошкове репрезентације у износу од 6.356,75 КМ.

Увидом у појединачне рачуне утврђено је да се трошкови односе на кетеринг, набавку пића и сл, те да се поједини трошкови не односе на Градски одбор Добој, већ су трошкови Градског одбора Приједор. Наиме, увидом у рачун добављача „MLADOST-TRADE“ д.о.о. Приједор број: 4791 од 04.06.2021. године у износу од 331,95 КМ утврђено је да је набавку овјерио Градски одбор Приједор.

-У обрасцу 4.1 Градског одбора Добој исказани су трошкови електричне енергије у износу од 172,36 КМ. Увидом у аналитичку картицу трошкова утврђено је да су прокњижени трошкови електричне енергије за јануар, април, мај, јуни и децембар, да је рачун за април у износу од 24,21 КМ прокњижен два пута, док рачуни за фебруар, март, јули, август, септембар, октобар и новембар нису евидентирани у пословним књигама.

Демократски савез-ДЕМОС у пословним књигама није исказао ни све трошкове воде за простор који је користио Градски одбор Добој. Странка је у пословним књигама евидентирала само рачуне за период јануар-март 2021. године у износу од 40,79 КМ.

-Демократски савез-ДЕМОС није у годишњем финансијском извјештају у обрасцу 4.1 Општинског одбора Шамац исказао трошкове електричне енергије и трошкове комуналних услуга иако је користио пословни простор у Шамцу.

-Странка је трошкове закупнине пословног простора у Фочи које је користила по основу неновчане донације физичког лица у износу од 1.176,00 КМ исказала у пословним књигама у ванбилансној евиденцији.

- (5) Демократски савез-ДЕМОС није водио правилне и потпуне евиденције о својим обавезама, није вршио усаглашавање обавеза са добављачима и није све обавезе на дан 31.12.2021. године исказао у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршио одредбе члана 24. Правилника.

-Демократски савез-ДЕМОС је у обрасцу 5 (обавезе) исказао обавезе према правном лицу МХ „Електропривреда Републике Српске“ а.д. Требиње у износу од 501,32 КМ, у оквиру којих су и обавезе по рачунима за простор у Зворнику, који нису гласили на странку већ на закупаоца.

Увидом у изводе отворених ставки на дан 31.12.2021. године које је доставило ово правно лице, обавезе Демократског савеза-ДЕМОС по основу електричне енергије износиле су 585,38 КМ и то: Соколац 63,74 КМ, Чајниче 27,44 КМ, Фоча 133,00 КМ, Пале 94,29 КМ, Рогатица 23,92 КМ, Пелагићево 27,41 КМ, Добој 82,83 КМ и Шипово 132,74 КМ, те дуг у износу од 0,01 КМ.

Према подацима са рачуна за јануар 2022. године за простор у Зворнику, који је испостављен закуподавцима Бегташевић Емин и Мустафа, а који је у поступку ревизије дат ревизорима, обавезе странке за кориштење електричне енергије за овај простор на дан 31.12.2021. године износиле су 207,13 КМ.

Наведено указује да су укупне обавезе странке по основу утрошене електричне енергије веће од исказаних, те да странка није у својим пословним књигама евидентирала све трошкове електричне енергије и обавезе према добављачу.

-Увидом у податке које је доставио добављач „Астра медиа“ д.о.о. Бијељина утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС на дан 31.12.2021. године нема обавезе према овом правном лицу.

Демократски савез-ДЕМОС у својим пословним књигама и у обрасцу 5 (обавезе) није исказао обавезе према овом правном лицу, али исказује потраживања по основу уплаћеног аванса у износу од 257,40 КМ из ранијег периода.

Политичка странка, такође, исказује преплату у износу од 501,70 КМ на аналитичкој картици добављача „Алтернативна телевизија“. Увидом у картицу добављача „Алтернативна телевизија“ утврђено је да је странка 03.03.2021. године извршила уплату у износу од 9.850,00 КМ, док је обавеза из ранијих година износила 9.348,30 КМ.

-Аналитичка евиденција о обавезама према добављачу, односно потраживањима по основу аванса-преплата за „Водовод“ а.д. Добој и „Зворник стан“ ад Зворник нису вођене на правилан начин.

Према подацима са рачуна добављача „Водовод“ а.д. Добој, обавезе Демократског савеза-ДЕМОС на дан 31.12.2020. године, односно 01.01.2021. године износиле су 39,80 КМ. Странка је, међутим, у својим пословним књигама на аналитичкој картици обавеза према добављачу исказала почетно стање-преплату у износу 46,82 КМ. Странка је у току године извршила плаћање обавеза у укупном износу од 121,71 КМ, али није књижила улазне рачуне за период од априла до децембра 2021. године, те је на крају извјештајног периода извршила пренос преplate у износу од 127,74 на конто 1516-аванси.

Исто тако, увидом у аналитичку картицу добављача „Зворник стан“ ад Зворник за 2021. годину, утврђено је да Демократски савез-ДЕМОС према овом правном лицу на дан 31.12.2021. године има обавезу у износу од 55,63 КМ. Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала преплату у износу од 12,04 КМ на конту 1513-аванси.

Наведено указује да политичка странка није евидентирала трошкове у моменту настанка, односно није водила потпуне евиденције о расходима и обавезама.

- (6) Демократски савез-ДЕМОС је издао потврду о пријему неновчане донације од физичког лица по основу коришћења пословног простора у Фочи у износу већем за 24,00 КМ од износа дате донације, чиме је прекршио одредбе члана 6. Правилника.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора у Фочи утврђено је да мјесечна закупнина износила 98,00 КМ, односно годишња закупнина 1.176,00 КМ. Странка је у финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословног простора у Фочи у износу од 1.176,00 КМ и неовчану донацију физичког лице Споменко Стојановић у износу од 1.176,00 КМ.

Прегледом потврда о примљеним прилозима које је странка издала физичким и правним лицима, утврђено је да је странка издала потврду број: Д-02-10/21 од 27.12.2021. године на име Споменко Стојановић за извршену уплату у име ДЕМОС-а за коришћење простора ОО ДЕМОС Фоча у износу од 1.200,00 КМ.

- (7) Увидом у финансијску документацију политичке странке и књиговодствене исправе, утврђени су недостаци код дијела рачуна добављача који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.⁵ Такође, утврђено је да рачуни нису овјерени за књижење и плаћање.

На рачуну добављача „MOTEL LE PONT“ Приједор број: 70-442/21 од 01.06.2021. у износу од 300,00 КМ наведено је „кетеринг за 30 особа“ без спецификације о врсти хране и пића. Такође, на рачуну добављача „GARFIELD“ Добој број: 1/2021 од 03.09.2021. године у износу од 2.600,00 КМ, у дијелу рачуна у којем се уписује назив услуге наведено је „ресторанске услуге-кетеринг“, у количини 1 ком, без навођења врсте хране/пића и количина.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се политичкој странци Демократски савез- ДЕМОС да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- ***да финансијска средства странке троши у складу са програмом и статутом политичке странке, односно у складу са планом прихода и расхода,***
- ***да успостави правилне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, као претпоставку за правилно финансијско извјештавање,***
- ***да води пословне књиге и врши попис имовине и обавеза у складу са рачуноводственим прописима,***
- ***да успостави готовинско пословање у складу са принципима и правилима благајничког пословања,***
- ***да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и***
- ***да успостави интерне контроле ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава.***

---

⁵ У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Демократски савез-ДЕМОС није доставио примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Помоћник ревизора

Ријад Селмановић

Шеф Службе за ревизију

Мр.сц Хасида Гушић